

Branschorganisationen
för dagligvaruhandeln

Ärendenummer: Fi2025/01687
Inskickat: 2025-09-29
Ansvarig tjänsteman: Andreas Strömberg

Från:
Svensk Dagligvaruhandel

Till:
Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
karin.larsson.linnerhed@regeringskansliet.se
raisa.gunnarsson@regeringskansliet.se

Remiss avseende Promemorian Tillfälligt sänkt mervärdesskatt på livsmedel (Fi2025/01687)

Svensk Dagligvaruhandel är branschorganisationen för dagligvaruhandeln i Sverige. Våra medlemsföretag är Axfood, Coop Sverige, ICA Sverige, Lidl Sverige och Livsmedelshandlarna. Tillsammans står vi för drygt 95 procent av dagligvaruhandeln i Sverige, med fler än 3 000 butiker över hela landet.

Varje vecka möter vi i stort sett alla människor i Sverige i våra butiker. Dagligvaruhandeln sysselsätter runt 110 000 personer, varav en tredjedel är unga (15-24 år) och en fjärdedel har utländsk bakgrund. Branschen skapar jobb, ger möjlighet att äta hållbart och hälsosamt och är en viktig samhällsfunktion i alla delar av Sverige.

Svensk Dagligvaruhandels remissvar

Svensk Dagligvaruhandel har tagit del av Promemorian Tillfälligt sänkt mervärdesskatt på livsmedel och tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter.

Svensk Dagligvaruhandel välkomnar regeringens förslag att tillfälligt sänka momsen på livsmedel från 12 till 6 procent mellan den 1 april 2026 och den 31 december 2027. I ett läge med svag konjunktur och pressade hushållsekonomier är det rimligt att prioritera åtgärder som stärker köpkraften brett och omedelbart vid inköpstillfället. En sänkt livsmedelsmoms gör just detta genom att reducera en del av den kostnad som alla hushåll möter varje vecka. Livsmedel är en av de största

utgiftsposterna i hushållsbudgeten – och en större andel av konsumtionen för hushåll med lägre inkomster. En lägre moms innebär att det blir mer pengar kvar i plånboken varje vecka.

När Sverige senast sänkte livsmedelsmomsen, 1996, visade Riksrevisionens granskning (2018) att matpriserna föll i motsvarande grad¹. När det gäller internationella erfarenheter finns det flera aktuella exempel på tillfälliga momssänkningar på livsmedel. Som promemorian konstaterar så har studier från Spanien, Polen och Portugal visat att genomslaget på priserna varit påtagligt och omedelbart:

- I **Polen**² konstateras att skattesänkningen hade hög effekt. Åtgärden gav ett relativt stort stöd till hushåll med lägre inkomster till en begränsad offentlig kostnad.
- I **Spanien**³ finner man att prisövervältringen på butiksnivå i princip var fullständig, även om hastigheten varierade mellan olika varor.
- En gemensam studie⁴ av **Portugal och Spanien** visar att momssänkningen fullt ut slog igenom i priserna, att effekten kvarstod under hela perioden och att priserna återgick till sin tidigare trend när momsen höjdes igen. Studien beräknar dessutom att inflationen på kort sikt dämpades med omkring 0,7 procentenheter.

Sammantaget pekar dessa erfarenheter på att temporära momssänkningar kan vara en effektiv åtgärd för att stärka hushållens köpkraft, särskilt i ett höginflationsläge.

Samtidigt är det viktigt att ha rätt förväntningar. Utvecklingen av butikspriser är alltid summan av flera samverkande faktorer. Råvaru- och produktionskostnader, klimatförändringar, skördar och extremväder, energi, transporter och valutakurser har alla haft stor betydelse de senaste åren och kan röra sig både innan och under den period förslaget gäller. En lägre moms har alltså goda förutsättningar att stärka hushållens köpkraft här och nu, men priserna i butik påverkas också av utvecklingen av övriga kostnader i livsmedelskedjan – faktorer som ligger utanför butikernas och den svenska politikens kontroll.

Gränsdragningsproblematik

Förslaget innebär att livsmedel och restaurang-/cateringtjänster återigen får olika momssatser. Det skapar vissa gränsdragningsproblem. Här behövs tydliga besked från Skatteverket i god tid innan ikraftträdandet.

¹ <https://www.riksrevisionen.se/granskningar/granskningsrapporter/2018/nedsatt-moms-pa-livsmedel---prisseffekt-fordelningsprofil-och-kostnadseffektivitet.html>

² <https://ideas.repec.org/a/eee/jfpoli/v131y2025ics030691922500020x.html>

³ <https://www.bde.es/f/webbde/SES/Secciones/Publicaciones/PublicacionesSeriadas/DocumentosTrabajo/24/Files/dt2417e.pdf>

⁴ https://www.ricardoduquegabriel.com/files/BGQS_2024.pdf

Exempel på områden där tydlig vägledning behövs:

- **Hämtmat och servering i butik** – vad räknas som livsmedel, vad är en restaurangtjänst?
- **Returer, presentkort, vouchers och abonnemang** – hur hanteras transaktioner som spänner över tiden före och efter skatteändringen?

Datum för matmomssänkningens ikraftträdande och upphörande

Enligt propositionen ska matmomssänkningen införas onsdagen den 1 april 2026, dagen före skärtorsdagen. Påskveckan hör till dagligvaruhandelns mest intensiva försäljningsperioder. Det innebär hög arbetsbelastning i butikerna med fokus på att fronta varor, sälja och ge god service till kunderna. Att samtidigt behöva lägga tid på att byta och uppdatera prisetiketter, som sker både manuellt och digitalt, just den 1 april blir därför en onödigt betungande extra arbetsuppgift. Ur dagligvaruhandelns och konsumentens perspektiv vore det därför mer ändamålsenligt att låta sänkningen träda i kraft måndag 30 mars 2026.

Enligt propositionen ska den tillfälliga momssänkningen upphöra den 31 december 2027, vilket innebär återgång till 12 procent den 1 januari 2028. Då detta infaller på nyårsdagen skapas betydande administrativa utmaningar för branschen, bland annat vid ommärkning av prisetiketter. För att minimera risken för fel och förenkla processen vore det därför önskvärt att återinföra moms en vardag, exempelvis måndag 3 januari 2028 eller måndagen den 11/1 efter trettonhelgen.

För att undvika onödig osäkerhet behövs därför klara besked snarast möjligt (senast vid årsskiftet 2025/26), möjlighet till en kort övergångsperiod för prisskyllning och etiketter samt proportionerliga regler som inte slår orimligt hårt mot mindre butiker.

Uppföljning och matpriskommissionen

Vi välkomnar att regeringen vill följa upp effekten genom en matpriskommission under Konsumentverkets ledning. För att arbetet ska bli trovärdigt måste det vara öppet, transparent och faktabaserat: metoder, urval, varukorgar och viktningar behöver redovisas tydligt. En halverad matmoms kommer att innebära att maten prissänks motsvarande momssänkningen – allt annat lika. Dagligvaruhandeln bidrar gärna med kunskap och data i arbetet. Det är viktigt att sekretess och konkurrensrättsliga ramar är säkrade, att analysen skiljer på momsens effekt och andra kostnadsfaktorer i hela livsmedelskedjan, samt att resultaten kommuniceras på ett sätt som inte förenklar bort komplexiteten i prisbildningen.

Kompletterande åtgärder

En tillfällig momssänkning stärker hushållens köpkraft här och nu, men det krävs fler politiska reformer för att långsiktigt lätta trycket på hushållens plånböcker, främja tillväxt och stärka konkurrenskraften i hela livsmedelskedjan. Vi vill särskilt lyfta fyra förslag för att dämpa prisutvecklingen på livsmedel:

- enklare regler för etablering av nya livsmedelsbutiker,
- regelförenklingar som minskar handelns kostnader,
- stopp för överimplementering av EU-regler,
- permanent sänkt arbetsgivaravgift för unga.

Avslutning

Svensk Dagligvaruhandel tillstyrker förslaget. En tillfälligt sänkt livsmedelsmoms är en åtgärd som stärker hushållens köpkraft och bidrar till att tillfälligt dämpa prisutvecklingen. Men förslaget måste genomföras med tydliga regler, ordnade övergångar och en transparent uppföljning. Då kan konsumenterna känna trygghet i att åtgärden fungerar som det är tänkt, och handeln kan genomföra omställningen utan onödiga kostnader eller oklarheter.

Svensk Dagligvaruhandel och våra medlemsföretag står till förfogande för dialog, datautbyte inom ramen för gällande sekretess- och konkurrensregler och konkreta exempel som kan förbättra tillämpningen i butik och e-handel.